

ÕPPEMAKS: üle aja tudengid tasuksid õpingute eest 13 000 krooni aastas

Pikk tudengipõli tühjendab tööga täidetud rahakoti

Tartu Ülikool on "venitajate" maksustamise mõttest loobunud

MALLE PAJULA

Peale Tartu Ülikooli mõtlevad kõik avalik-õiguslikud ülikoolid tulevast õppeaastast üle aja tudengitel õppemaksu võtta. Valitsus arutab lähiajal ülikooliseaduse muudatust, mis lubab aastamaksu nõuda kuni 13 000 krooni.

Haridusministeeriumi osakonnajuhataja Ain Heinaru sõnul on ülikoolidel põhimõtteliselt õigus normajast kauem õppijatelt raha küsida ka praegu, sest riik rahastab tudengi õpinguid ainult ettenähtud aastate jooksul. Seni pole ülikoolid seda võimalust kasutanud. Ka kavandatav seadusetaien-dus jätab iga kõrgkooli enda otsustada, kas nõuda "venitajatelt" õpingutasu või mitte.

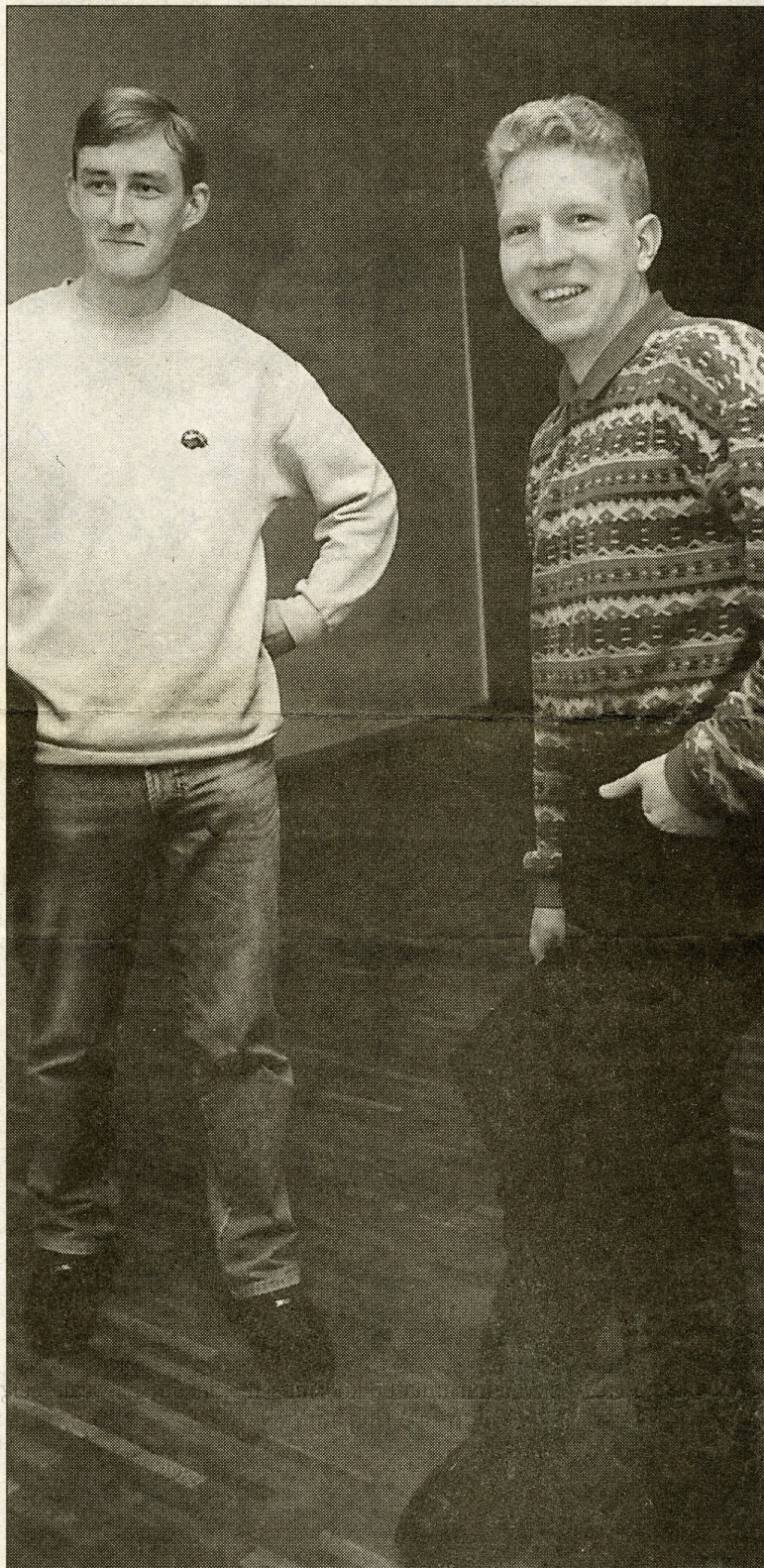
Ainsana on juba praegu õppemaksu mõttest vähemalt lähiaastail loobunud Tartu Ülikool. Prorektor Teet Seene sõnul võib ülikooli seisukoht tulevikus muidugi muutuda. "Me ei näe raha võtmiseks mingit põhjust, sest 80 protsenti meie tudengitest lõpetab õigel ajal. Vastuvõtusõel on nii tihe, et looderdajaid kõrgkooli ei satu," kinnitas Seene.

Meelega ei virele keegi

Seene hinnangul materdatakse liialt üle aja õppivaid tudengeid, sest meelega ei virele aastaid ülikoolis enam keegi. Seene sõnul venib paljudel tudengitel õpiaeg aasta-paari võrra pikemaks, sest nad käivad enda elatamiseks tööl. "10 000-kroonise aastalaenuuga saavad koduse rahasüstita tudengid enda toitmiseks, tüüriks ja sõitudeks kulutada vaid tuhat krooni kuus. Neilt oleks liig veel õppemaksu võtta," leidis Seene. Tema sõnul on ka Tartu tudengiliidrid seisukohal, et raha saaks nõuda 25 000-kroonise õppelaenu puhul. "Sellega saab korralikult ära elada ja tööl käimine ei vabandaks enam venitamist," ütles Seene.

Ka Tallinna Pedagoogikaülikooli kutseõpetuse eriala esmakursuslased Sven Mäe, Urmas Kütt ja Hannes Põldmets ei oleks üle aja õppivate kaastudengite maksustamise vastu, kui õppelaen oleks suurem.

Hannese sõnul ei ole praegu kaugetl maanurgast pärit ja ühiselamus elavate tudengite elu eriti kiita. Nii käivad paljud neist tööl. "Neil, keda toetavad vanemad ja kes elavad pealinnas, ei tohiks rahanappuse tõttu küll õpingud venida. Üliõpilased, kes peost suhu ei ela, panevad ju koguni õppelaenu

Tallinna Pedagoogikaülikooli esmakursuslased Sven Mäe ja Urmas Kütt on tudengipõlve venitajate maksustamise poolt, kui õppelaen võimaldaks ainult õpingutele pühenduda ega sunniks tööga lisa teenima.

RAIGO PAJULA

raha börsile, et laenuintresse tasa teenida," väitis Sven.

Tallinna Pedagoogikaülikooli inglise filoloogia kolmanda kursuse tudeng Kairi Kruus loodab, et tema ei pea oma õpingute eest ise maksma, sest praegu on tal kõik nõutavad eksamid tehtud. Samas

seisus on ka enamik ta kursusekaaslastest, sest ajahätta jäänud on tasapisi ise välja langenud. "Mul on juba oma õpingute kinni maks-mise kogemus olemas, sest astusin ülikooli vabakuulajana. 13 000 krooni pole just väike summa, seega mu niigi kindel soov õigel ajal

lõpetada aina suureneb," nentis Kairi.

Pedagoogikaülikooli noorte sõnul hakkasid nende õppejõud üle aja kõrgkoolis õppijate maksustamisest rääkima sügisel. Neile on jäänud mulje, et see on ülikoolil juba lähiajal plaanis, kuigi keegi ei ole selles küsimuses veel üliõpilastega nõu pidanud.

Maks ei karista, vaid motiveerib

Tallinna Tehnikaülikool on otsustanud, et normaalarajast kauem õppijad peavad oma hariduse eest hakkama järgmisest õppeaastast raha maksma. Kui palju, tuleb kõrgkoolis jutuks järgmisel nädalal. "Meil kipub õigel ajal lõpetanute protsent olema neljakümne ringis. Kuigi igasugune karistamine on ebameeldiv, on sellel kindlasti distsiplineeriv mõju," leidis rektor Olav Aarna. Ta kinnitas, et kool on alati valmis erandeid tegema ega hakka lõpetamise aega lausa päeva täpsusega taga ajama.

Eesti Kunstiakadeemia rektori Ando Keskküla sõnul on üsna tõenäoline, et nende kauem õppijail tuleb õppemaksu tasuda. "Me analüüsime, mis seisus on üliõpilased ja miks nad üle aja õpivad, kuid maks võib põhimõtteliselt tulla juba järgmisel õppeaastal," rääkis Keskküla.

Tallinna Muusikaakadeemia prorektori Andres Punga sõnul otsustatakse maksustamise küsimus alles siis, kui Riigikogu on ülikooliseaduse muudatuse heaks kiitnud. "Siis hakkavad sel sügisel kooli astunud õppima teadmise-ga, et pikaks veninud õpingud on tasulised. Juba koolis õppivate tudengite käest me raha ei küsiks," ütles Punga.

Eesti Põllumajandusülikooli rektori kohusetäitja Hardi Tulluse sõnul kavatakse kõrgkoolis esialgu neljale tasuta õpiaastale lisada veel üks. "Maksma tuleks hakata alles kuuendal aastal. Selle arvelt me raha niikuinii ei teeniks, seega tuleb summa mõõdukas. Olgu selleks viis, kaheksa või 12 000 krooni, peaesmärk pole kasu, vaid stimuleerimine," kinnitas Tullus.

Riigikogu kultuurikomisjoni esimehe Talvi Märja sõnul tuleb üle aja õppijate maksu sätestav ülikooliseaduse muudatus Riigikogus ilmselt arutlusele 7. mail, mil käsitletakse üldse põhjalikumalt haridusprobleeme.